

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי א' אדר תש"פ | דף היומי בבלי: ברכות נד.
דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד אמצע סעיף ד' "וביו"ט מותר לעשותו".
מוסר: שמירת הלשון - שער התורה פרק ג' 'ואף אני' עד 'וראה אחי'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ב משנה ד 'ואל תאמר' עד פרק ב משנה ח

קורונה? "לא להילחץ, רק להתפלל" | "משנכנס אדר, מתא מחסיא לובשת חג" -
מדוע? | הסוד הגדול נחשף: מיהו "הרב הורביץ" המיסטורי? | 1835

על דא ועל הא

"לא להילחץ, רק להתפלל" - התשובה של מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א לקבוצת אנשי עסקים העומדים בקשרי מסחר עם מפעלים וחברות בסין

של גורמי הבריאות ולנקוט במשנה זהירות, אבל אין מה להילחץ ולמכור הכל, רק להרבות בתפילה שלא ייגרם נזק מכך. יצויין, כי עוד קודם לכן, עם תחילת התפשטות הנגיף, פורסם משמו של מרן הגר"ח שליט"א בזו הלשון: "בימי השובבי"ם המסוגלים, עלינו להילחם בעמלק כנזכר בפרשתנו, להיבדל מכל טומאת מצרים ותרבות העמים, ויתקיים בנו 'כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך". וכן פורסם בשמו של מרן רה"י הגר"ג אדלשטיין שליט"א בהתייחס לבהלה העולמית מפני הנגיף: "אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל, צריך לזכור שהכל בהשגחה משמים, אין מה לפחד. ועלינו להתחזק באמונה שהכל מאתו יתברך ולהרבות בתורה שהיא מגנא ומצלא מכל מרעין בישין".

בהלת הקורונה שהתפשטה בעולם גרמה מטבע הדברים גם לקשיים כלכליים רבים. גם בישראל, עוד טרם הגעת הנדבקים הראשונים ארצה, חשו בעלי העסקים היטב במשבר העולמי, שכן רבים מהם מייבאים סחורה מסין ושוהים בה זמן רב במהלך השנה, וכעת נתקעו מבלי יכולת להגיע לשם או לנהל את עסקיהם כרגיל. קבוצת אנשי עסקים, ובתוכם בעלי חברות שמניותיהן מושפעות מהעסקים בסין, נכנסה אל מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א ושאלתם בפיהם: מה לעשות עם עסקיהם המושפעים לרעה מהנגיף המשתולל? - האם יש מקום לחשוש שהמגפה תגרום לקריסה כללית, ולכן יש למהר ולמכור הכל, או שאין מה לחשוש. מרן שליט"א השיב לאנשי העסקים, כי יש לשמור על ההנחיות

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"כשאתה מבין שאתה נמצא בפסגה של תכלית הבריאה כולה - בשפיץ! - אתה צריך להיות שוטה מופלג בשביל לא לשמוח"

מיוחד ל'דרשו': הרה"ג ר' אורי זוהר שליט"א מספר איך הוא מתגבר על עצבות, מה יכול לעזור לכל אחד לשמוח, ולמה בעצם חשוב כל-כך לשמוח?

יעקב לוסיגמן

טוב לי עכשיו בלב. צודק או לא צודק, אבל זו המציאות, מה אני אעשה?

"זה בדיוק ההבדל בין רשעים לצדיקים, כפי שאומרים חז"ל: רשעים נתונים ביד ליבם, צדיקים ליבם נתון בידם. אני מנסה לקחת את הלב בידיים שלי. אפשר לעשות את זה. לכוון את הרגשות ולשנות אותם. מספיק רק להיזכר מה קורה ברגע זה, ה' ירחם, בהדסה עין כרם, בשערי צדק ובשערי מרפא, ואיפה אני ב"ה."

"אני בונה לעצמי סולם של מחשבה שכלית. עולה על הסולם, כמו סולם יעקב, עולה ומוציא את עצמי מהמצב של העצבות על ידי המחשבה. ואז מיד אני מצרף גם תפילה: 'בורא עולם, תעזור לי. אני רוצה לצאת! אין תפילה שבה ריקם. אתה עושה פעולות בכיוון, אתה מפעיל את השכל, אתה רוצה - אתה יוצא'."

מה עושים כדי שהשמחה תהיה שמחה של מצווה, ולא חלילה הוללות או סתם שמחה ריקה מתוכן?

"שמחה זה לא ששותים ויסקי ושמחים. שמחה כזאת יש גם בבית משוגעים, כשנותנים להם בשעה 16:00 או 16:30 את הזריקה הזאת, ואחר כך כולם מחייכים. זו לא שמחה! "שמחה זו הכרה שכלית שמתיישבת על הלב. היא חייבת לעבור קודם כל דרך ההכרה ומשם אל הלב. אבל נערים צעירים שעוד לא יודעים איך לעשות את התהליך הזה, ונמצאים בתוך הכוחות של התאוות והיצרים וכל הדברים האלה, אז מה זו בשבילם שמחה? גיטרה, מוזיקה, קומז'יץ, טיול'."

נשמח לשמוע רעיונות איך מתגברים על העצבות...

"אמרתי לך מה אני עושה כשאני נופל לעצבות, אבל הצעירים קשה להם להתגבר ככה, אז יש דרכים אחרות. שישמע מוזיקה יהודית, שיעשה טיול, שיעשה קצת התעמלות. אגב, פעילות גופנית מאוד עוזרת לשמחה. יעשה קצת פעילות גופנית, ירוץ קצת. זה מעורר את הגוף, והגוף משפיע על הנפש, כמו שגם הנפש משפיעה על הגוף. ידועים דברי הרמח"ל במסילת ישרים, שהפעולות החיצוניות גורמות להתעוררות הפעולות הפנימיות'."

את הרב אורי זוהר שליט"א אין צורך להציג בפני הקוראים הנכבדים. שמע פעליו של האיש שזכה ונתקיים בו "זיכה רבים וזכה", הגיע לכל בית בישראל. לשמחתנו הוא ניאות לענות במסגרת ראיון מצולם לשאלותינו, ומתוך ההקלטה העלינו את עיקרי הדברים על הכתב כאשר תחזינה עיניכם מישרים:

למה כל כך חשוב לשמוח?

"כי התורה אומרת, תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל - כך תעבוד את אויביך ברעב ובצמא ובחוסר כל'."

מה בדרך כלל גורם לאדם לשמוח?

"ההכרה וההבנה שאין שום מעמד או מצב בכל העולם כולו, שמגיע לקרסולי הקרסוליים של עבודת ה' בתורה ומצוות! שום דבר בעולם - לא כסף, לא כבוד; לא כל השטויות האלה - כח, שלטון... שלטון על מי? על מה?

"כשאתה מבין בשכלך שאתה נמצא בפסגה של תכלית הבריאה כולה, בשפיץ! באורסט של תכלית הבריאה; כשאתה מבין ומאמין שאין שום דבר בבריאה שמשותווה למקום שבו אתה נמצא - ואת זה נתן לך הקב"ה בזכות אבותיך ואבות אבותיך שמסרו נפשם על האמת הזאת, נשרפו על האמת הזאת, עונו באינקוויזיציות בעבור האמת הזאת והושמדו בשואה בעבורה - כשאתה מבין את זה, ומפנים שכל התכלית של הבריאה כולה זה אתה, ואתה עומד בפסגה הזאת - אז אתה צריך להיות שוטה מופלג בשביל לא לשמוח."

"אני אספר לכם - אבל שזה ישאר בינינו בסוד, כן? לא לספר לאף אחד... כל יום יש לי שלוש או ארבע נפילות רציניות. כל יום. פתאום אין לי כוח, אין לי חשק... למה? ככה! נפילה! גם הזקנה תורמת לזה. אחרי נפילה כזאת צריך עוד פעם לקום, אז מה עושים???"

"אז אני מזכיר לעצמי את השכר, את התכלית, את מה שאני עושה פה בכלל. אני מזכיר לעצמי מי נותן לי ברגע זה את החיים, ובכלל מאפשר לי להרגיש את העצב הזה שאני שרוי בו עכשיו... נו, אבל אחרי כל התזכורות האלו, הרי בשורה התחתונה לא

אולי בפעם הראשונה בחיי התגלתה לי שלמות. זה היה כאשר זכיתי ללמוד את פירושו של הגר"א על הפסוק השני בשיר השירים, 'ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיין'. יום ששי בבוקר, בבית כנסת 'זהרי חמה' מול שוק מחנה יהודה. בקומה העליונה שכבר לא פועלת שלושים-ארבעים שנה, היתה פעם הכנסת אורחים. ישבתי שם עם רבי יצחק שלמה זילברמן - יהודי צדיק יסוד עולם - ולמדנו יחד את הפסוק הזה. הגר"א מפרש את המילים 'נשיקות פיהו' בפירוש נפלא שכל-כך שימח אותי. אתה רואה פתאום שלימות ששום מוח אנושי לא יכול להמציא אותה! "וזה שמחה שחוזרת אצלי כל יום, כשאני זוכה לעמוד מול האמת האלוקית שאין למעלה ממנה - תורה! התורה שנתן לנו הקב"ה, אין את זה לאף עם בעולם. 'פקודי ה' ישרים משמחי לב' - אין שמחה גדולה יותר מזה בעולם!"

יש איזה ספר מומלץ שיכול לעזור לראות את התכלית ולשמוח בה?
 "כן. תורה נביאים וכתובים. זה ספר מאד מומלץ, לכל האנושות..."

נשמח אם הרב יספר לנו על רגעים מיוחדים של שמחה הזכורים לו מהעבר?
 "כמו שאמרתי, שיש לי שלש או ארבע נפילות כל יום, כך יש לי גם כמה שמחות כל יום, שכולן שמחה גדולה ועצומה ואדירה. אתה לומד ופתאום מאיר לך משהו בתורה שסוגר לך איזה ששה או שבעה קצוות בכל מיני חלקי התורה, בנגלה ובדרש ברמז ובסוד. פתאום אתה רואה! אתה חווה שלמות!
 "אני זוכר את הרגע הזה, של השמחה הגדולה הזאת, כאשר

דקה מתוקה - 60 שניות על הדף היומי

מדוע נתגלה הנס בנחלי ארנון דווקא ע"י מצורעים?

ברכות דף נד

"שני מצורעים היו זכו' ואמרו לישראל ואמרו שירה"

ובבליסטראות, וכן לא היה להם זמן להחביא בקירות שבבתיהם את האוצרות שלהם. נמצא, שרק מפני לשון הרע של המרגלים ששלחו ישראל, והוציאו דבה ואמרו שכל הטובות של הקדוש ברוך הוא הם רעות, הספיקו האמוריים להתכונן ולעשות את שני הדברים האלו, ובאו לישראל כל הטובות האלו, על כן באו טובות אלו דווקא על ידי עניני הצרעת. וכן לשון 'אמוריים' הוא מלשון 'אמירה', ללמדנו שיש בזה 'אמירה' לעם ישראל לפני כניסתן ארץ שהקדוש ברוך הוא עושה להם טובה גדולה ומכופלת.

צריך ביאור מדוע גילוי הנס, והשירה של עם ישראל שבאה בעקבות הנס, באו דווקא ע"י שני מצורעים. וכן מצאנו בנגע צרעת שבבית, שע"י הצרעת יתגלו האוצרות שהטמינו האמוריים בקירות הבתים, ומדוע גם בזה הצרעת היא זאת שדרכה יתגלו אוצרות לעם ישראל?
 והנה מובא בחז"ל, שלולא המרגלים ששלחו בני ישראל, היו מגיעים לארץ בקפיצת הדרך ביום אחד, ואם כן, לא היו האמוריים מספיקים להגיע לנחל ארנון ולהתחבאות שם בנקיקים ובמערות שבערים לצידי נחל ארנון, על מנת להילחם בבני ישראל בחיציים

(פרפראות בדברי חז"ל)

***4992 או 077-2222-666**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

בבנין התגוררה אשה זקנה שהפיצוצים הללו הרעידו את ליבה. היא ביקשה והתחננה מבעל הבית ההוא שיפסיק למכור את חומרי הנפץ, אבל הוא לא שעה לתחינותיה...

קללת הדינמיט: מעשה נורא שהגיע לשולחנו של הגר"י זילברשטיין שליט"א בימים אלו

הדורות, אמר שגדול כוח תורתו של טבי, עד כדי כך שבדין היה שטבי יישב, והוא רבי אלעזר בן עזריה יעמוד לפניו, וישמשו, אבל - בגלל הקללה שהתקלל כנען לפני הרבה דורות, אי אפשר לסמוך את טבי.

"אמרנו לבני המשפחה ההיא שיש לעשות כל מאמץ על מנת להביא מנין על קברה של הזקנה ולבקש ממנה מחילה, ורק אז אפשר יהיה לגשת לשידוך, אבל כל עוד לא יעשו זאת יש לחשוש מהקללה. כמו כן הצענו להם לערוך 'תיקון קללה' עם הנוסח המיוחד המצוי בסידוריהם של גדולי הספרדים.

"על כל פנים למדנו מכאן את גודל העוון של אותם נערים פוחזים המבעירים את הדינמיט ברחובות הערים בימים שלפני חג הפורים. החשיבות העיקרית בדברים הנ"ל היא להוכיח איזה אסונות נוראיים עלולים חלילה להתרחש כתוצאה משימוש בחומר הנפץ של הילדים בפורים. כיום כאשר סמוך לבתים יש בלוני גז ופריטים נוספים העלולים להידלק ולבעור תוך חלקיקי שניות, הדבר חמור שבעתיים ושבע שבעתיים.

"באיזמיר כבר לא משתמשים היהודים בדינמיט מזה למעלה ממאה וחמישים שנה, אבל ספק גדול אם גם הוותיקים שבין ותיקי הקהילה ההיא יודעים את הסיבה ואת המקור לכך. וכך כותב הגר"ח פלאג'י זצ"ל: '...כי קנה השריפה הם כלי מוות ומביאים דאגה וצער דגופא, ולפעמים באים לידי קטטה על ידי קנה שריפה, אפילו לא יהיה בתוכו דבר הממית, שהוא נקרא בלע"ז שאשימה וקרוש'ס (ובלשוננו: דינמיט). ולמרות שאין הוא ממית, עם כל זה בקול הברה לבד כשהוא שולחו בפתע פתאום מביא רעדה וחלחלה על האדם ומתפחד.

"וכן אירע בעירנו איזמיר יגן עליה אלוקים, זה קרוב למאה שנה, שהיה שריפה גדולה ונשרפו כל בתי העיר ולא נשאר כי אם בית אחד, וזה היה מחמת שבחנתונתו של גוי אחד מאילי הארץ הטילו מאלו הניירות כרוכות וקשורות מאבק שריפה עולים ויורדים הנקראים פיגיקס, ונפל אחד מהם על בית אחד, ועל ידי זה היה השריפה בכל העיר. וגם מאלו החומרים האחרים שלכאורה לא מסוכנים, הווה עובדא שזרקו בארץ וחזר ועלה לעיני בני אדם היושבים שם וכמעט שהיו ניסמים עיניהם. ועוד אירע שנדלק המצנפת והכובע של אשה אחת וכפסע היה בינה ובין המוות.

"לכן, מסיים הגר"ח פלאג'י, 'חוקה חקקתי, גזירה גזרת, נראה שמשנה לשנה הולכות ומתמעטות ב"ה התופעות שהיו מסימני ההיכר של הימים שלפני פורים - קולות הנפץ המבעיתים של הדינמיט ושאר חומרי המשחית למיניהם. האכיפה המחמירה בשנים האחרונות, לצד השפעת ההורים והמחנכים וההסברה המקיפה בנושא, תרמו לצמצום התופעה, אם כי עדיין לא הביאו למיגורה.

הגר"י זילברשטיין שליט"א עורר לאחרונה בדברים נוקבים וחוצבים על ענין זה, וכך סיפר:

"מעשה נורא הגיע אלינו באלה הימים, ממשפחה שהציעו לה בחור מצוין, מתמיד וירא שמים, שיצא לו שם טוב משמן טוב. הבעיה היתה שלבחור זה יש כמה אחים שהתחננו כבר, ואצל כולם התגלעו צרות מצרות שונות, שלא ניתן אפילו להעלות על הכתב. באו בני משפחת הבת ושאלו האם לגשת בכלל להצעה, או שמא יש לחשוש מהצרות הללו, שכן גם מי שלא נחון בעיני בשר יכול היה לראות שמדובר בקללה הרובצת על המשפחה ההיא.

"ומה התברר? אביו של הבחור היה אחד המפיצים הגדולים של כל סוגי כלי המשחית של הפורים - הקפצונים והדינמיט. בבנין שבו התגורר, היתה אשה זקנה, שהפיצוצים הללו הרעידו את ליבה וגרמו לה לחרדות מרובות. היא ביקשה והתחננה מבעל הבית ההוא שיפסיק למכור את הדינמיט, אבל הוא לא שעה לתחינותיה והמשיך במעלליו. יום אחד, כאשר נשמע בבנין פיצוץ עז כתוצאה מהפעלתו של אחד הדינמיטים, קמה הזקנה ההיא וקיללה את המשפחה! ומאז לא פוסקות הצרות שם.

"ואם תאמר, מה אשמים בניו של האב ההוא; 'אבות יאכלו בוסר ושיני בנים תקהינה'? לצערנו, יש מקרים שלא קוראים את הפסוק ההוא עם סימן שאלה אחריו, אלא עם סימן קריאה. 'אבות יאכלו בוסר, ושיני בנים תקהינה! וכמו שאומרת הגמרא (יומא, דף פ"ז עמוד א') 'אוי להם לרשעים, לא דיין שמחייבין עצמן, אלא שמחייבין לבניהם ולבני בניהם עד סוף כל הדורות!'

"כשסיפרנו את הדבר לגיסי מרן הגר"ח קניבסקי, ציטט בפנינו מדרש המוכיח כמה גדול כוחה של קללה. מצאנו במדרש משלי (פרשה ט'): 'ועוד מעשה היה בימי רבן גמליאל הזקן, שהיו מסובין אצלו, והיה טבי עבדו עומד ומשמשו. אמר רבי אלעזר בן עזריה, אי לך כנען שחייבת בין צדיקים בין רשעים. בדין הוא שיהא טבי יושב ואני משמשו, עכ"ל. רבי אלעזר בן עזריה, מגדולי

לראות בנים ובני בנים עוסקים בחוקי חורב שניתנו בקולות וברקים".

"אנחנו קוראים את דבריו של הגר"ח פלאג'י" - מסיים הגר"י זילברשטיין את דבריו - "ונדהמים לראות עד כמה הם אקטואליים גם לימינו!"

(הדברים הובאו בגיליון 'קול ברמה' - בטאונה של רמת אלחנן, אדר ב' תשע"ט)

שבשום עת וזמן לא יוכלו להטיל מאלו הדברים, וגם גזרתי לכל בעלי החנויות שלא יוכלו למכור מאלו הדברים'.

"הרבה הרבה שנים לפני שהתפוצצו החומרים הללו ברחובותינו כבר אסרו רבני העיר איזמיר את השימוש בדינמיט 'שלא יוכלו להשתמש בהם בשום עת וזמן', וגם על בעלי החנויות הוטל איסור חמור בענין. ומסיים שם: 'ולשומעים יונעם, ויזכו

הסיפור היומי

אך יוצא הגבאי, ועיניו נקרעות בתדהמה. מעבר לכביש הוא רואה את לא אחר מאשר 'זעליג' (שם בדוי), ההלך התמהוני, עושה את דרכו לביתו של הרבי. או אז נודע הסוד הגדול...

מי היה "הרב הורוויץ" המסתורי שהוזמן לשיחות אישיות בתנאי אח"מים בחדרו של הרבי מנדבורנה זצ"ל?

רק אחרי אחרון פוקדי בית הרבי, בשעת ליל מאוחרת מאוד, סיים הגבאי את עבודתו, ועדיין - עייפותו עשתה את שלה, והוא התמהמה קמעא עד שיצא מבית הרבי.

אך יוצא הגבאי, ועיניו נקרעות בתדהמה. לנגד עיניו הוא רואה את לא אחר מאשר 'זעליג' (שם בדוי) מעבר לכביש, בדרכו לבית הרבי... מבטו ההמום לא נרגע, אולי אף החמיר, כשעקב בעיניו וראה כי אכן כן - 'זעליג' מועיד את פעמיו לבית הרבי...

כאן הוסרה המסכה, ובנקודה זו נודע הדבר: היה זה לפני כמה שנים. יהודי אומלל ושבור לב בשם 'זעליג' היה מגיע אל הרבי בקבלת הקהל, מבקש להיכנס לשוחח. רגע אחרי שנכנס - היה נשמע טון דיבורו הגס למרחקים, כאשר הוא מכלה את זמנו של הרבי לריק בדיבורי שטות והבל שאינם תואמים למעמדו...

'זעליג' לא היה אשם. תלאות החיים הפכוהו לכזה. אדם שבריאיותו הנפשית לקויה במידה חמורה לא עלינו, אי אפשר לבוא אליו בטענות כאשר דווקא צעקות ודיבורי הבל בחדרו של אדם גדול בישראל מרגיעים את נפשו הסוערת... כך מצא 'זעליג' לעצמו מקום להשתחרר - הגיע לבית הרבי בקבלת קהל, נכנס פנימה כאחד האדם, ובתוככי החדר היה מבצע את זממו - צועק ומפטפט, פעמים מבייש ומנדנד, וכך בא על סיפוקו...

כשהדבר נשנה כמה וכמה פעמים, הבינו הגבאים 'עם מי יש להם עסק'. בפעם הבאה שדמותו של 'זעליג' נראתה, ניגשו אליו ודחו אותו בטון מכובד אך אינו משתמע לשתי פנים. תחילה ניסו לדחותו בנעימות, וכשהדבר לא עלה בידם - נאלצו לפעול בתקיפות. הן לא יעלה על הדעת שאדם יטריד בחינם את הרבי ואין פוצה פה!?

אלא ש'זעליג' זה, מצא לעצמו דרך לא דרך, הצליח להגיע אל הרבי, ואף התאונן על הגבאים שמקשים עליו להגיע אל הרבי... או אז, סיכם הרבי עמו את סוד חייו: מעתה לא ייקרא שמו

אלפי יהודים פקדו את חדרו של כ"ק מרן האדמו"ר מנדבורנה זי"ע, בעל 'באר יעקב'. לכולם הרבי הקשיב בחום ובאכפתיות, בירך מקירות לבו הבווער באהבת ישראל, ונתן עצות טובות ומועילות לנושאים שעלו על שולחנו.

יחיד ומיוחד מבין הפוקדים את בית הרבי, היה יהודי בשם 'הרב הורוויץ'. איש מהמסתופפים בצל הרבי לא ידע את שמו הפרטי, ואף הגבאים לא ידעו את זהותו. גם מראה פניו היה בגדר סוד, ועם זאת, זכה 'הרב הורוויץ' לכבוד מלכים... 'הרב הורוויץ' היה האדם היחיד בתבל, שהרבי טיפל אישית בקבלתו. הרבי הזהיר את הגבאים חזור והזהר, כי אם יתקשר 'הרב הורוויץ' - יעבירו אליו את השיחה על אתר, כי הוא בעצמו רוצה לשוחח אתו. כן הורה הרבי, כי הוא בעצמו יסכם עם 'הרב הורוויץ' מתי יעלה לשוחח עמו בביתו, מחוץ לשעות קבלת הקהל הרגילות בחדר הרבי...

בתחילה היה הדבר לפלא, אך עם הזמן - התרגלו הגבאים לענין, וסברו כי כנראה 'הרב הורוויץ' זה הינו צדיק נסתר רם מעלה, שאינו חפץ להיחשף בפני הציבור, אך עסקים שמימיים לו עם הרבי... כך נמשך הדבר תקופה ממושכת. פעם בכמה ימים היה מתקשר 'הרב הורוויץ', ומועבר ישירות לרבי, הרבי היה מתאם אתו את שעת הביקור בביתו, ואיש לא ידע ולא ראה, לא שמע ולא הכיר...

היתה זו שעת ערב מוקדמת, ושוב צלצל הטלפון של הגבאי. על הקו היה 'הרב הורוויץ' בכבודו ובעצמו. "בבקשה, בבקשה", אומר הגבאי ביראת כבוד, ומעביר את הטלפון אל הרבי. הרבי סיכם עם 'הרב הורוויץ' את שעת ביקורו, והמשיך בסדר יומו כרגיל...

אלא שאותו ערב, היה עומס עצום בקבלת הקהל. רבים רבים שיחרו לפתח בית הרבי, והרבי הקשיב לכל אחד בסבלנות נדירה.

אישיות בתנאי אח"מים, כדי לשמוע את תלונותיו, להקשיב לצעקותיו, להאזין להבלי... הכל, כדי שהרב הורוויץ יוכל להמשיך במלאכתו להטריד את הרבי, וכדי שהגבאים לא ימנעו בעדו, הוא מקבל 'שינוי השם' לקוד סודי אישי.

(הרה"ג ר' אשר קובלסקי - אור דוד)

עוד 'זעליג', כי אם 'הרב הורוויץ'. ומעתה, יוכל להתקשר לגבאים ככל שירצה, יזדהה בשמו החדש שהפך לקוד האישי הסודי שלו, והרבי יורה לו מתי לבוא...

תקופה ארוכה, כאמור, נמשך ההסדר המדובר. 'זעליג' עבר שינוי השם ל'הרב הורוויץ', והרבי המשיך להזמין אליו לשיחות

משנכנס אדר

שלט ענק בכניסה לעיר: "עיריית מתא מחסיא מקדמת בברכה את אלפי הת"ח הבאים לשהות בצל הקודש בחודש הקרוב"...

"משנכנס אדר, מתא מחסיא לובשת חג" - מדוע? ואיך זה קשור לפרק 'כיצד מברכין'
שנלמד זה עתה במסגרת הדף היומי? | יריעה מרתקת

המימרא הבאה. ושוב סערה...
ובינתיים הגיע עלות השחר, ורב אשי ממשיך לומר עוד מימרא,
ואז לאט לאט האיר פני כל המזרח אשר בחברון... וממשיכים
למימרא הבאה... ואז לאט לאט אנחנו מסתכלים אחד על השני
ממרחק של ד' אמות - "אוהו! אתה מוכר לי"..." 'משיראה את
חבירו הרגיל עמו קצת בריחוק ד' אמות וכירנו'... (איזה צחוק...
אנחנו כבר שלוש שעות יושבים פה אחד ליד השני - אבל יש
חושך כמעט גמור ואנחנו לא רואים אחד את השני, והנה, עכשיו
אני רואה שזה אתה, החברותא שלי לשעבר מישיבת סורא...).

עכ"פ, הגיע זמן ק"ש ותפילין. נו, מתי מתחילה פה התפילה??
- לא! פה אין תפילת שחרית בציבור! פה השיעור עצמו ממשיך
כרגיל. רק כל אחד נשמט לבד והולך לפינה ומתפלל ביחידות
וחוזר לפירקא להמשך השיעור.

הנה, הנה... אתה רואה עכשיו את רב אשי? כעת הוא מוסר
למתורגמן בבת כמה ו כמה הלכות ביחד, והנה, כעת הוא
מתחיל לקרות ק"ש ולהתפלל תפילת שחרית ובישיבה. רב
אשי לא רוצה להפסיק את הציבור, לכן הוא מתפלל תוך כדי
שהמתורגמן מדבר, ואח"כ הוא ממשיך את השיעור כרגיל (יודעי
דבר בברכות ל. יודעים להעיד, שאח"כ, אחרי שנגמר השיעור,
רב אשי מגיע הביתה וחוזר עוד פעם ומתפלל שמו"ע בעמידה.
כי קודם הוא התפלל שמו"ע כשהוא יושב, ושמו"ע בישיבה זה
ממש בשעת הדחק. והסיבה שרב אשי בכ"ז מתפלל בישיבה זה
כדי לסמוך גאולה לתפילה, לכן כשהוא חוזר הביתה הוא חוזר
ומתפלל שמו"ע בעמידה).

עכ"פ הפירקא ממשיכה כרגיל. קהל האלפים יושבים
ומקשיבים, מתנצחים, והשעות נוקפות והגיעה שעה חמישית,
ועוד מעט שעה ששית, וחייבים לאכול פת שחרית! שעה ששית
מאכל תלמיד חכם... ומכאן ואילך כזורק אבן לחמת. אין ברירה,
כמו שבתפילת שחרית כולנו נשמטנו אחד אחד בשביל להתפלל

שלט ענק בכניסה לעיר: "עיריית מתא מחסיא מקדמת בברכה
את אלפי הת"ח הבאים לשהות בצל הקודש בחודש הקרוב"..."
כן, משנכנס אדר מתא מחסיא לובשת חג. הייליגער רב אשי
מתחיל לדרוש בהלכות פסח והרגל! כן, כאן במתא מחסיא לא
מחכים לשלושים יום קודם החג. כי בחודש ניסן יש בין הזמנים,
רבא 'מגרש' את כולם הביתה (ברכות לה:), גם אלו שתורתם
אומנותם. רבא מסתובב בביהמ"ד מאחד לאחד ומתחנן לפניהם:
"במטותא מנייכו, ביומי ניסן וביומי תשרי לא תתחזו קמאי כי
היכי דלא ליטרדו במזונייכו כולא שתא". וכיון שבתחילת חודש
ניסן כל אחד הולך לביתו, לכן משנכנס אדר מרבים בשמחת
התורה, וכעת מתחיל ה'פירקא' של רב אשי...

זהו מחזה עוצמתי מאין כמותו, לראות אלפי אמוראים נוהרים
בהמוניהם מכל הישיבות למתא מחסיא לחודש הקרוב כדי לשמוע
דברי אלוקים חיים (לא לחינם הגויים של מתא מחסיא נקראים
'אברירי לב", כי הם רואים יקרא דאורייתא תרין זמנין בשתא ולא
קמגייר גיורא מנייהו (ברכות יז:))

עכ"פ, השיעור מתחיל מדי יום מוקדם לפנות בוקר, בתחילת
האשמורה השלישית. בערך בשעה שלוש בלילה. כל קהל
האלפים נוהרים בעלטה גמורה ומתיישבים על הארץ, ואז לפתע
דמותו התמידה של מרן רב אשי מופיעה בבית המדרש. רב אשי
מתחיל להגיד למתורגמן מימרא, ואז המתורגמן דופק על השלחן
ומשתרר שקט מופתי, ובקולו האדיר הוא דולה ומשקה לקהל
האלפים את "העתקת השמועה" בנוכחותו של מעתיק השמועה
- רב אשי.

הוא מסיים את המימרא, ואז מתחילה הסערה. שואלים
ומתריצים, מקשים ומפרקים, מגישים את הקושיות ורב אשי
עונה, עד שממציים את המימרא הזו, ממציים את הנושא, ואז שוב
- המתורגמן שוב רוכן ורב אשי משמיע לו את המימרא הבאה,
ושוב דפיקה על השלחן, שקט משתרר והמתורגמן משמיע את

קל"..." זה יוצא בערך כמו בלינצ'ס, זה מוכן תוך דקה כמו חביתה. אבל בינינו, זה עוד כלום. כי בדור הקודם, רבי יהודה ורב נחמן, הם גם את זה לא היו עושים. הם היו פשוט לוקחים כמה כפיות של קמחא דחיטי כמות שהוא ואוכלים בשביל קיום הגוף. (לא נותר להם אלא לחלוק מה ברכתו).

אבל תעשה טובה! כל מה שסיפרתי לך פה - מילה לא לאשתי! אוי ואבוי אם הנשים שלנו תדענה מה אנחנו אוכלים ארוחת בוקר. הם לא חולמות איך התזונה שלנו נראית בחודש של הפירקא. אם הנשים שלנו היו יודעות איך נראית ארוחת בוקר פה, הם היו מתעלפות במקום. אבל מה אתה חושב, הם לא טפשות. כשר' אבימי חוזר הביתה בתחילת חודש ניסן, אשתו מקבלת אותו בשמחה עצומה. מצד אחד היא מתחלחלת כל פעם מחדש לראות את המראה החיזור והכחוש שלו כשהוא חוזר מהפירקא - כן, ניכר היטב עליו עד כמה הוא השחיר את פניו על התורה בתקופה האחרונה - אבל העיניים שלו מאירות באור שלא מעלמא הדין, ובשביל זה הכל שווה.

אשתו של ר' אבימי דווקא לוקחת את זה כאתגר! בשביל זה, בשבוע שעבר היא נסעה במיוחד לרב חסדא שהוא מומחה בין היתר ב"חיי דברייתא", והתייעצה איתו שיתן לה תפריט מיוחד של מאכלים בריאים ומזינים במיוחד איך לחזק את בעלה בחודש ניסן, שלפחות במשך החודש הזה הוא יאכל טוב כדי שיהיה לו כח להמשיך הלאה להמית את עצמו באהלה של תורה. היא כבר ניצבת לה במטבח בעמדת הזנקה, ומחכה בדמעות ובכיליון עיניים לדפיקה בדלת בראש חודש ניסן, לזכות לשמש את בעלה קדוש ה' שאכילתו כמו קרבן ושתיתו כמו נסכים.

חבל שנגמר המקום ביריעה... בהזדמנות אחרת נגיש לנשות ישראל את התפריט שרב חסדא נתן לאשת החבר. אבל מה שבטוח, השבוע המדור הזה מוקדש באהבה ללומדי פרק כיצד מברכין במסגרת דף היומי...

(מתוך 'אז נדברו' - הלכה למעשה')

שחרית ומיד לחזור לשיעור, אז כעת כל אחד בתורו נשמט אחד אחד כדי לאכול פת שחרית ו... ומיד יחזור לתלמודו.

וכאן מתחילה התעשייה של ארוחת בוקר, מה שנקרא "כדטעים בר בי רב ועייל לכלה". אני רוצה שתבין: ארוחת בוקר זה אחד מהפרוייקטים הדומיננטיים כאן. ולמה?? כי מצד אחד צריך לאכול ארוחת בוקר, כי צריך, ומצד שני ארוחת בוקר מגיעה על חשבון ה'פירקא', אני כל הזמן על קוצים, אז להפסיד ארוחת בוקר זה לא בא בחשבון, כי אני צריך עוד הרבה כוחות למשך היום, כי היום רב אשי בדיוק דיבר על דיני חמץ שעבר עליו הפסח, ועל נכרי שהלווה את ישראל על חמצו, ובצהרים אני צריך לשנן את הגירסא ובשביל זה אני צריך כוחות! לכן פת שחרית אני חייב לאכול, אבל למען ה', תארגן לי טכניקה של פת שחרית הכי מהירה ומתקתקת שיכולה להיות, כלומר, שזה לא יהיה המוציא וברכת המזון, אלא משהו כזה שאפשר להכניס לפה, שיהיה 'מסעד סעיד', ו...ולחזור בחזרה כדי להפסיד כמה שפחות.

וכאן מתחילות כל מיני טכניקות. אז יש את הטכניקה של רב יוסף, מה שנקרא 'חביצא'. אתה פשוט לוקח פירורי לחם קטנים (ממה שנשאר מאתמול) ואתה מחבר אותם עם שתי כפיות דבש לעיסה אחת, ואז אתה מניח את זה שלוש דקות על הכירה כדי שיתבשל. ואז אם זה מבושל, פלוס שאין לזה תוריתא דנהמא, אז יש לך פה עוגה שהיא גם קלה לעיכול וגם סועדת את הלב, וזה לא לחם. מברכים על זה מזונות ועל המחיה.

את הטכניקה הזו עשיתי שנה שעברה, אבל השנה הזו אביי לימד אותנו שיטה עוד יותר מהירה. אתה לוקח רבע כוס קמח, שופך על זה מים עד למעלה, ואז צריך לערבב טוב, והופה! לשפוך את זה על הכירה ומה שיצא ברוך הבא. זה מה שנקרא טרוקנין - "גביל מרתח", וברכתו מזונות. ואם גם לבחוש אין לך זמן, אז יש משהו דומה אך קצת שונה. אתה פשוט עושה גומה בכירה, ואז אתה שופך לתוך הגומה הזו מים וקמח כמות שהם, ומה שיצא יצא (זה כבר נקרא "סבא דארעא"). עכ"פ זה מה שנקרא "לחם

מרבנים בשמחה

"אין פרנסה והילדים גדלו - איך אהיה בשמחה והצרות מלפפות אותי?" התחייק הרה"ק ה'לב שמחה' לעומתו והפטיר: 'זמה לא עושים למען הפרנסה?!'...

עובדות ומליצות שמחה, אמרות, פרפראות ועצות ששחו זקני חכמה ודעת מדורות קדומים, שהפיהו רוח חיות של שמחה בקרב סובביהם | מרבנים בשמחה

זיע"א: משנכנס אדר מרבין בשמחה - מרבנים את ברכת השפע לבני ישראל - על ידי השמחה. עת ניצבות רגלינו בחודש השמחה - החודש אשר נהפך מיגון לשמחה, שומה עלינו להציץ במבט זעיר בדברותיהם הנלהבות

הרה"ג שמואל צבי גנץ שליט"א

בני ישראל לדורותיהם מתאזרים בעוז ובחדווה לרכוש בחודש אדר את מידת השמחה, בכך ממלאים הם את אסמיהם עם ברכת השמחה למשך כל ימות השנה. הלא כך דרש ה'חוזה מלובלין'

בבוקר היה שבור מאוד. לאחר שעשה חשבון הנפש ולפי מדרגתו היה שבור לגמרי בלי טיפה של שמחה, עד שהגיע לברכת "שלא עשני גוי" אז נעשה מלא שמחה, ואמר: "וואס איך בין, בין איך, אבער א גוי בין איך נישט"... [אכן הנני במצבי נראה כפי שזה נראה, אך זכיתי כי לא גוי].

היה זה חג שמחת תורה במחנה ההשמדה אושוויץ. מאות בחורים צעירי ימים פרחי חמד, מובלים והולכים לטבח, לפי החלטת הקצין הנאצי יש"ו. סיפר עד ראיה, שנכח במקום וזכה להינצל מצפורני הרשעים, כיצד המוני הבחורים רקדו במשך שעות ארוכות, בשמחה עצומה עד אין קץ, למרות שידעו הם שעוד מעט ירצחו אותם נפש. הם שמחו, שמחו באמת, רקדו ושרו. "ואף על פי ששמחת תורה היום, ואין לנו ספרי תורה לרקוד איתם", הם אמרו, "אבל את הריבונו של עולם יש לנו, ועם הריבונו של עולם אנחנו יכולים לשמוח!"...

אימרה נאה נשמעה מבית מדרשו של הרבי הקדוש מקאצק, הנותן טעם לבאר את מידת שמחתו של יהודי בכל מצב שהוא. וכה ביאר הצדיק: בשעה שראה נבוכדנאצר הרשע את הניסים שעשה ה' לחנניה מישאל ועזריה אותם השליך לכבשן האש, התחיל לשורר שירה לפני ה'. עד שביקש לגנות כל שירות ותשבחות שאמר דוד המלך נעים זמירות ישראל - בספר תהילים. בא מלאך וסטרו על פיו. הביע הרבי מקאצק את פליאתו: וכי משוא פנים יש בדבר, וכי מפני ששורר יפה מגיעה לו סטירה?! אלא, דוד מלך ישראל, יהודי ספוג ייסורין, צרות ורדיפות כל ימיו. ואף על פי כן - התגבר והתעצם ושורר לה' בשמחה. ומנגד בא לו נבוכדנאצר הטמא, המושל בכיפה, יושב בשלווה על כסא שן וערש זהב, ומבקש גם הוא ליתן קולו בשיר... בא מלאך וסטרו על פניו. לאמר: הבה נראה אם וכיצד תשיר ותזמר לאחר הסטירה הראשונה... נסתתמה שירתו של נבוכדנאצר שחיק עצמות. כי לשיר מתוך הייסורין, זאת יכול רק יהודי!...

והרי, כה כתב בעל החרדים בספרו ("ספר חרדים" תנאי המצוות): גילה הרב החסיד המקובל מהר"ר יצחק אשכנזי זצ"ל (האר"י הקדוש) לאיש סודו, שכל מה שהשיג שנפתחו לו שערי החכמה ורוח הקודש, בשכר שהי' שמח בעשיית כל מצוה שמחה גדולה לאין תכלית, ואמר דהיינו דכתיב "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוךך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל" פירוש מרוב כל מיני תענוג שבעולם ומכל זהב ופז רב ואבנים טובות ומרגליות.

עיקר שלמות האדם בעבודת קונו היא האם שש ושמח על הזכייה שנפלה בחלקו להיות נמנה עם בני ישראל. והא לך מה שכתב בספר "שער הכוונות להאריז"ל", ענין ברכות השחר: "אסור לאדם להתפלל תפלתו בעצבון אמנם תהי' בשמחה יתירה וגדולה בכל האפשר כדמיון העבד המשמש את רבו בשמחה יתירה, ואם משמשו בעצבות עבודתו נמאסת אליו וכמעט שעיקר המעלה והשלמות והשגת רוח הקודש תלוי' בדבר זה, בין בעת תפלתו

של רועי שבטי ישורון, שהפליגו במידת השמחה, טעמו את טעמה ועבדו את בוראם בשמחה.

השמחה בחודש אדר משפיעה שמחה לכל השנה. מלפנים דורי דורות, תמיד בלטה מידת השמחה אצל עם בני ישראל. קרנו מפניהם קרני אורה ושמחה בכל מצב שהוא. מימשו הם ברוחם את הפסוק הנאמר: "דעו כי ה' הוא אלוקים - הוא עשנו ולו אנחנו עמו וצאן מרעיתו". כח האמונה הוא אשר נותן כח לעשות חיל ולהתחזק בשמחה תמידית.

שמחה וששון ליהודים

מעשה היה אצל הרה"ק בעל 'יסוד העבודה' זי"ע שדיבר בשולחנו מענייני שמחה. שאל אותו איש אחד מבין המסובים: "מיט וואס?" (במה נשמח?) נטל הרבי את ידיו, החזיק בידו אחת מפאותיו, ובידו השנית את חוטי הציצית, והשיבו: "לאף קיסר בעולם אין פאות, אפילו שעה אחת של פאות אין להם! ולא חוט אחד של ציצית! מי ידמה ומי ישווה לנו?"...

מספרים על יהודי ישיש מדורות קדומים, אשר יום אחד נשרף ביתו ולמחרתו ראוהו מרקד בשמחה: 'ברוך שלא עשני גוי'. לפליאת השואלים לשמחה מה זו עושה? השיב: "הביטו וראו! שכני הגוי גם הוא ביתו נשרף, וגם אלוהיו בתוכו; משא"כ אנוכי, אכן ביתי נשרף כליל אך אלוקיני יתברך חי וקיים" -

עוז וחדווה במקומו

'סגולה לפרנסה להיות בשמחה' - כך אמר לימים הרה"ק רבי ברוך'ל ממעז'יבוז. סימן על כך מסר כי "והיית אך שמח" סופי תיבות חת"ך שהוא שם של פרנסה.

באחת מן ההזדמנויות שח לאמר הרבי ר' בונם מפשיסחא: "כי יותר אפשר לפעול מתוך שמחה, ממה שיכולים לפעול בבכיה" - - -

ולשמחה מה זו עושה? בני ישראל ששים ושמחים בעולמם על שזכו להיות מחלק העם הנבחר, להיות ולהימנות בין עובדי היוצר ברוך הוא. אף כשיהודי ערום הוא בממון, נקי הוא מנכסיו, יושב ויעלוז בליבו על ששם חלקו מעם השם, ויש בידו את הזכייה לעבוד את בוראו בכל העיתות והזמנים.

פעם בלכת האי חסיד קמאי - רבי יצחק דוד פוקס ז"ל מגדולי חסידיו וזי"ניץ המובהקים - בשב"ק לביהמ"ד, ראה קבוצת גויים רוקדים מתוך שכרות והוללות. נכמרו רחמיו עליהם, ואמר: "לבי לבי עליכם! אילו ברא אתכם הקב"ה יהודים, כי אז לפחות הייתם טועמים טעם הנאת עולם-הזה, ברקדכם לפני הבורא!"... [ספר 'איזהו חסיד'].

מידת קנין השמחה - סברו גדולי הדורות - בנקל יוכל החפץ לרכוש אותה. כאשר בכל בוקר יברך כראוי ברכת: 'שלא עשני גוי', או אז לבו יתמלא עוז וחדווה בשמחה. אף גם זאת מסופר על אחד מגדולי צדיקי קמאי, כשהיה קם

ובין כשעושה איזה מצווה מהמצוות ואל תבוז לענין זה כי שכרו גדול מאוד".

טוב ה' לכל

נח לאמר אחד מחסידי עליון מדורות קדומים, בשמם של צדיקי קמאי מבני היכלא של אור שבעת הימים, הבעל שם טוב הקדוש ז"ע: כאשר שואלים יהודי מה נשמע, והוא משיב: "רע לך", מעוררים עליו בשמי מרומים: המצב שלו נחשב לרע? פוק חזי ואראה בעיניו, רע מהו... ואז, רחמנא ליצלן, חש הוא ברע יותר. אך אם יהודי נשאל מה שלומו, והוא משיב: "הכל טוב", אומר הקדוש ברוך הוא: "זה טוב? אראה לו באמת מהו טוב באמת... ומשפיע עליו מלוא חופניים של טובה וברכה, ומיני ישועות."

בשמחה ובטוב לבב

ציטוט מעניין נצטט מה שדרשו בעלי המדרש בתנחומא. "כשיהי אדם עושה מצוה - יהא עושה אותה בלב שמח". אמר הקב"ה: "אם אתם משמרים את המצוות ותשמחו בהן, אני מוסיף לכם שמחה". ידוע לכל מכתב-קודש עתיק יומין של הרה"ק בעל אמרי אמת ז"ע מגור, הכותב לעורר את האדם, בשנה השנייה להנהגתו. מאירים דבריו באור יקרות: "...לעבוד את השי"ת בשמחה בכל אשר תעשה, הן עשיית המצוות, הן עסק התורה, ואל תשגיח כלל על עצת היצר המבלבל להביא עצבות ולהרבות בדקדוקים". - הרה"ק ממשיך במכתבו ומשיא עצה במה לשמוח - "ואני רגיל לפרש והוי מחשב מצוה כנגד שכרה לעשות חשבון בנפשו, אם יתנו לך מיליאהן (=מיליון) רובל ושאר מחמדים כדי שתניח המצוה ולא להניח תפילין - בטח אל תחפוץ. והנה תשער בנפשך, כמה היתה לך השמחה באם היה לך מיליאהן רובל, בזה השמחה ועוד יותר מזה - תצטרך להתמלאות בשמחה בהנחת תפילין ושמירת שבת... וכדומה לזה ואי אפשר לבוא לעבודת השי"ת בשלימות בכל מיני המדות, כמו מן עבודת השי"ת בשמחה".

מסוגל להנצל

אין הקדוש ברוך שורה אלא במקום השמחה. עורר רבות הרה"ק רבי פינחס מקאריץ: צריך להיות בשמחה, כי אפילו השי"ת אינו שורה ומדבק לבעל מרה-שחורה, צדיקים אינם יכולים לידבק אצלו. עצות וסגולות רבות ישנן להאדם הזוכה לשוב ולשמוח בחלק

גורלו, ולעבוד את הבורא בשמחה ובטוב לב. וכה אמר הרה"ק רבי מרדכי מלעכוביץ זיע"א: "איד זאל ארום גיין מיט שמחה, מזה שהוא יהודי הריני מבטיח לו כי ינצל מכל מיני נזקים ואפילו מדבר עבירה ינצל".

ששון ושמחה ישיגו

רועי שבטי ישראל סברו וקיבלו, כי על ידי השמחה שישמח האדם בעבודת קונו, יוכל לפעול עבורו בנקל יותר. וכה נכתב בספר "נפלאות חדשות" [ליקוטים, הובא בישמח ישראל - מאמרי שמחה אות מ"ט]:

ומעשה שהיה בעת שהיה הרה"ק הרבי רבי בונם מפשיסחא ז"ע בדאנציג, שראה אחד שנפל לים וטבע שם. ואמר לו הרב בלשון אשכנז: 'גריס מיר דעם לויתן'. ולאחר מכן עזר לו השי"ת שאחז בדף אחד וניצול. וסיפר הרה"ק המעשה הנ"ל ואמר, שלא היה יכול לעזור לו מחמת שהיה לו צער גדול מאוד, עד שאמר לו מילתא דבדיחותא והיתה לו קצת שמחה מזה, אז היה יכול לעזור לטובע...

מסופר על כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'לב שמחה' מגור ז"ע כי נכנס אל הקודש פנימה יהודי שהתלונן על הדוחק. 'אין פרנסה והילדים גדלו... והרבי תובע להיות בשמחה?!' - טען הלה. 'איך אהיה בשמחה והצרות מלפפות אותי?!'. התחייך הרה"ק ה'לב שמחה' לעומתו והפטיר: 'ומה אין עושים למען הפרנסה?!'...

עצה לזכות לשמחה

עצה טובה ומועילה לזכות למידת השמחה בנקל מובאת ב'שיחות הר"ן' [אות ע"ד]: אם לפעמים דעתו של אדם מבולבלת, ואינו יכול בשום אופן לשמח עצמו, עצתו שיעשה עצמו כאילו הוא שמח. ואעפ"י שבתחילה עדיין אין השמחה באמת בלב, אע"פ כן על ידי שעושה עצמו כאילו הוא שמח, על ידי זה יזכה אחר כך באמת לשמחה. ועצה זאת היא עצה גדולה מאוד גם בכל הדברים שבקדושה. שבתחילה צריכין לעשות עצמו כאלו הוא להוט אחרי אותו הדבר שבקדושה, ואח"כ באמת זוכין לזה.

כדברים הללו הביא לכתוב הרה"ק רבי מרדכי מלעכוביץ ז"ע (תורת אבות, עניני שמחה או' ג'): "אם כי בכל המידות, הרי שקר הוא חטא נורא, אין הדבר כן במדת השמחה, שמותר לעשות תנועות של שמחה וחזוק, אע"פ שעדיין אינן מפנימיות הלב. עד שיעזור לו ה' שיעורר עי"ז שמחה אמיתית".

[מתוך סדרת שיחות ושיעורים לבחורי החבורה בביהמ"ד "נדבורנה" בעיה"ת אלעד]

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל

שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

מהו הסדר הראוי לנקיון כלי הלישה בשעת אפיית המצות?

וראוי להציב 'משגיח' במקום האפייה, שיפקח על כל סדרי הנקיון האמורים. ויש שכתבו כי המרדדים צריכים לבדוק גם תחת ציפורניהם, ויש שהוסיפו כי אף ראוי לכל עוסקים בבצק לגזוז את ציפורניהם תחילה.

[משנ"ב תנט, לג; ביאורים ומוספים דרשו, 33]

באפיית מצות הנמשכת מעבר ל'שיעור מיל', דהיינו, 18 דקות, ראוי שלאחר כל אפייה במשך מעט פחות משיעור מיל, יפסיקו את האפייה, ויעשו כך: הלשים את הבצק ירחצו את ידיהם, והמרדדים את הבצק יבדקו אם נדבק לידיהם חמץ, ולאחר מכן ירחצו את ידיהם; וכן ירחצו את כלי הלישה, וינקו את מוטות הרידוד, את משטחי הרידוד והעריכה, ואת גלגלי השיניים (= רְעֵדְלִיךְ, מְקָדָה).

הלש בצק למצות בידי - האם צריך לצנן את ידיו במים?

והמלחלח את פני הבצק במים, לא ישתמש לשם כך באותם מים שמצנן בהם את ידיו, כיון שהם מתחממים מידי, ועלולים להאיץ את חימוץ את הבצק; ובדיעבד, אם לחלח את הבצק במים אלו, המצות מותרות באכילה בפסח. ומנהג בני אשכנז שלא ללחלח את פני הבצק של המצות במים.

[שו"ע תנט, ג, ומשנ"ב כד-כז]

הלש בצק למצות בידי, עליו לצנן את ידיו במים מדי פעם, כיון שהן מתחממות בעת הלישה, ועלולות להאיץ את חימוץ הבצק. ויש אומרים שאינו צריך לעשות כן אלא כשהוא עצמו מקריב את המצות לתנור, וידיו מתחממות מחומו. ואם חש שידיו התחממו, לכל הדעות צריך לצננם במים; וראוי להחמיר ולצננם במים בכל אופן שהוא. ובדיעבד, בכל מקרה המצות מותרות באכילה בפסח.

היכן שופכים את המים הנותרים מלישת הבצק למצות?

יש אומרים שאף ברשות הרבים ראוי לשופכם במקום משופע. ויש אומרים שאם שופך את המים בחצירו עליו להקפיד על דין זה אף שלא בזמן איסור חמץ. ואין לשופכם על גבי קרקע מרוצפת, כיון שבאופן זה אינם נבלעים בקרקע, אלא על גבי אדמה, או עפר, וכדומה.

[שו"ע תנט, ד, ומשנ"ב כח-לא]

בהמשך לאמור: הלש בצק למצות בזמן איסור חמץ, כלומר מערב פסח בחצות היום, עד לסוף הפסח - עליו לשפוך את המים הנותרים מצינון הידים, או מלחלוח פני הבצק, מיד לאחר הלישה, על גבי הקרקע, במקום משופע; על מנת שהמים לא יתקבצו במקום אחד, ופירווי הבצק שבתוכם יחמיצו. דין זה אמור במקרה ששופך את המים בחצירו הפרטית, אך

* הבצק לַמְצוֹת, כל זמן ש'עוסקים' בו, אף במשך זמן רב, אינו מחמיץ. ולכתחילה, אסור להניח את הבצק ללא עיסוק אפילו רגע אחד, אך בדעיבד אינו אסור אלא אם שהה ללא עיסוק במשך 18 דקות. במה דברים אמורים? כשטרם החלו לעסוק בו, אך לאחר תחילת העיסוק בו - יש אומרים שהוא מחמיץ לאלתר, דהיינו אף כאשר מניחים אותו ללא עיסוק במשך רגע אחד; ויש חולקים. וישנם שני סימני חימוץ, שאם אחד מהם הופיע על פני הבצק הריהו נאסר אף כאשר לא שהה שיעור מיל: האחד - סדקים, והשני - 'הכסיפו פניו', שפירושו התחלפות צבע הבצק לָלָבָן.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

המוצא חמץ בביתו בחול המועד פסח - האם רשאי להותירו ברשותו עד שישרפנו?

ללא טלטול, אסור, מפני שזוהי הבערת אש שלא לצורך יום טוב. ולפיכך, יכסה את החמץ בכלי, כדי שלא ישל באכילתו, וישרפנו במוצאי יום טוב. והטעם שהבערה זו אינה נחשבת כצורך היום, משום שהיה באפשרותו לבער את החמץ לפני יום טוב, וכמו כן, ניתן לבער את החמץ באופנים אחרים שאינם מצריכים הבערת אש.

המוצא חמץ בביתו בפסח, אם מצאו בחול במועד - ישרפנו מיד. ואם אינו יכול לשורפו מיד, לכל הפחות יוציאנו מיד מרשותו, כדי שלא ישל באכילתו, וישרפנו מיד כשיתאפשר לו. אולם, אם מצאו ביום טוב, דהיינו ביום הראשון או השביעי של פסח - אסור לטלטלו, כיון שדבר האסור בהנאה הוא מוקצה; ואף אם מדובר בחמץ שאיסורו רק מדרבנן. ואף לשורפו במקומו,

[שו"ע תמו, א, משנ"ב א, ג וז; וראה שם, ז; ביאורים ומוספים דרשו, 6]

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

דבר לשון הרע שהתפרסם בעיר אחת - האם מותר לספרו בעיר אחרת?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

עקב התפתחות אמצעי התקשורת החוצים ימים ויבשות, יש שכתבו (חלקת בנימין אות נה), שאין הדבר תלוי רק במקום שבו נאמרו הדברים, אלא בעיקר כלפי מי הדברים נוגעים. שישנם דברים המסעירים קבוצה מסויימת של אנשים הקשורה לאותו אדם שעליו נאמרו דברי הגנאי, שכלפיהם יש לתלות שכשנאמרו הדברים באפי תלתא, הדבר יתפרסם ביניהם אף אם גרים במקומות מרוחקים מהמקום בו נאמר הסיפור, ואילו אצל אנשים אחרים שאינם מגלים עניין בסיפור זה, לא יתפרסם הדבר כלל, ולהם יהיה אסור לספר אף שנאמר באפי תלתא [וכל דבר יש לדון לגופו].

בסעיף ו' (כלל ב מהלכות לשון הרע כותב ה'חפץ חיים', כי ההיתר לספר לשון הרע שנאמר בפני שלושה אנשים הוא רק באותה העיר, אך לא בעיר אחרת, אפילו ששיירות מצויות מזו לזו. ובהגהות באר מים חיים הוא מוסיף, כי אין זה כלל קבוע, אלא הדבר תלוי עד כמה הסיפור מרעיש את אזני הבריות, שישנם דברים הנשמעים אפילו מעיר לעיר, וישנם דברים שאינם נשמעים כל כך מפני שאינם חשובים ומעניינים כ"כ, שבודאי אינם נשמעים מעיר לעיר, ובדברים כאלו יתכן שאפילו באותה העיר אם היא עיר גדולה, אין הסיפור עומד להתגלות בחלקי העיר האחרים. בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מוסיפים, כי בזמננו

א' באדר | רבי אברהם ב"ר מאיר אבן עזרא זצ"ל

בשנת ת"ד, קבע בעל התוי"ט את היום הזה ליום טוב לכל זרעו, על שחזר לרבנות בקראקא.

יארצייט:

- ד' אלפים תתקכ"ד/ז: רבי אברהם ב"ר מאיר אבן עזרא זצ"ל.
- ת"ז: רבי עזריה ב"ר אפרים פיג'ו זצ"ל, מחכמי וונציה, בעל גידולי תרומה ובינה לעיתים.
- תכ"ג: רבי שבתי ב"ר מאיר הכהן כ"ץ זצ"ל, בעל שפתי כהן (ש"ך), נקודות הכסף, ספר הארוך ועוד.
- ת"ס: רבי שמואל ב"ר יוסף זצ"ל, בעל עולת תמיד ועולת שבת.
- תק"ג: רבי רפאל עמנואל חי ב"ר אברהם ריקי הי"ד, מאיטליה, בעל משנת חכמים, משנת חסידים, הון עשיר, חושב מחשבות ועוד.
- תרט"ו: רבי מאיר ב"ר אברהם יהושע העשיל זצ"ל, מאפטא-ז'ינקוב.
- תרס"ו: רבי ברוך ב"ר חיים (מצאנז) הלברשטאם זצ"ל, מגורליץ, בעל דברי ברוך.
- תרס"ז: רבי דוד ב"ר ישראל פרידמן זצ"ל, אב"ד צעהלים.
- תרס"ח: רבי יחזקאל ב"ר רחמים עזרא זצ"ל, בעל עצי היע"ר וכנסת יחזקאל.
- תשי"ז: רבי יוסף צבי ב"ר שמעון קאליש זצ"ל, מסקרנביץ, אב"ד ב"ב.
- תשס"ד: רבי ברוך ב"ר גרשון חנוך רוזנברג זצ"ל, ר"י סלבודקה.

יארצייט רבינו אברהם ב"ר מאיר ה'אבן עזרא'

כתב ה'אבן עזרא' על הפסוק "שירו לו... היטיבו נגן בתרועה, כי ישר דבר ה' וכל מעשהו באמונה" (תהלים לג): "דבר ה' הם גזירותיו, והטעם ששמחו עם זה, כי הצדיקים בשמחה וברננה לעולם ואינם מתעצבים על מה שגזר עליהם ה', כי הכל יושר ואמונה".
(אבן עזרא - תהלים לג)

נשתדל להתחזק באמונה שהשי"ת דואג לנו תמיד ועושה את הטוב ביותר בעבורנו, ומתוך כך נגיע לשמחה תמידית!